

Veenbrandschip Jacoba Janna ligt in Londen op de Theems

JAAP VAN BRUMMELEN

LONDEN De *Jacoba Janna*, het schip dat beroemd werd door de grote veenbrand bij Valthermond 100 jaar geleden, ligt in Londen op de Theems.

De bewoners, Matthew Lawes en zijn vriendin Lucy Bower, hebben geen idee van de geschiedenis van hun *old Lady*. Ademloos luistert de 30-jarige Londenaar als hij hoort welk drama zich in 1917 op zijn boot heeft afgespeeld. Hij kende wel oude foto's van het schip, maar dat de dame op die foto de Nederlandse koningin Wilhelmina is, komt als een volslagen verrassing. „Wow”, mompelt hij, „onvoorstelbaar zeg. Ik heb me altijd afgevraagd wat er op die foto stond. Ik had geen flauw idee. Zijn er acht mensen uit één familie op de boot omgekomen? Wat verschrikkelijk.”

Twee jaar geleden maakten Matthew Lawes en zijn vriendin Lucy (37) voor het eerst kennis met de boot die toen eigendom was van componist Merlijn Twaalfhoven en in de Amstel lag. „Liefde op het eerste gezicht was het.” Voor 125.000 euro kochten ze De *Morgenster*, in een eerder leven de *Jacoba Janna*, vernoemd naar een tweeling van turfschipper Eildert Brands en Hillechien Roelfzema. Acht van de zeventien slachtoffers die tijdens de veenbrand de dood vonden, leefden op het schip: de beide ouders en zes kinderen onder wie de tweeling naar wie het schip was vernoemd.

Matthew Lawes en zijn vriendin Lucy op hun schip, de vroegere *Jacoba Janna*.

Toen Lawes zijn handtekening onder het koopcontract zette, had hij geen flauw benul dat hij de nieuwe eigenaar was geworden van hét monument van misschien wel de grootste ramp uit de geschiedenis van de Veenkoloniën.

„Daar moet ik bij zijn”, roept hij in een opwelling als hij hoort dat het dit weekend een eeuw na de brand is en zaterdag een boek over de veenbrand wordt gepresenteerd. Om meteen te beseffen dat dit vier dagen voor de presentatie wel erg kort dag is. Lawes – beroepsfotograaf – staat bovendien op het punt af te reizen naar Italië, waar hij een fotoserie moet maken voor een advertentie-campagne. „Maar ik ben vast van plan nog eens met het schip terug te

varen naar Valthermond.” Helaas voor hem gaat ook deze vlieger niet op.

Noorder- en Zuiderdiep zijn sinds mensenheugenis alleen via land bereikbaar. Maar dat hij op vakantie met de *Morgenster* nog een keer de veenvaart als alternatief wil doen, staat voor hem vast. De historische grauwsliuier die de tragedie over hun woondomein legt, is voor het Londenstel geen reden er afstand van te doen. „Wij houden van historische schepen. Daarom zijn we ooit op dit schip gevallen. Bovendien, koophuizen in Londen zijn zo duur, dat kunnen wij ons niet permitteren. De badkamer hebben we net helemaal vernieuwd en we zijn nog lang niet klaar.”